

**Χαιρετισμός του Υπουργού Οικονομικών κ. Χρήστου Σταϊκούρα
και του Υφυπουργού Οικονομικών, αρμόδιου για το χρηματοπιστωτικό σύστημα,
κ. Γιώργου Ζαββού, στην εναρκτήρια συνάντηση για την αξιολόγηση της χώρας
από το Συμβούλιο της Ευρώπης και την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών
σχετικά με την αποτελεσματική εφαρμογή της 4^{ης} Οδηγίας για την πρόληψη
και καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες
και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ΕΕ) 2015/849 (ν. 4557/2018)**

Δευτέρα, 9 Νοεμβρίου 2020

Την ισχυρή πολιτική βούληση της Ελληνικής Κυβέρνησης να προτάξει τη συνεκτική και αποτελεσματική εφαρμογή του νομοθετικού πλαισίου για την πρόληψη και καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας εξέφρασε ο Υπουργός Οικονομικών κ. Χρήστος Σταϊκούρας, στην εισαγωγική τοποθέτησή του κατά την εναρκτήρια συνάντηση για την αξιολόγηση της χώρας από το Συμβούλιο της Ευρώπης και την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών σχετικά με την αποτελεσματική εφαρμογή της 4^{ης} Οδηγίας (ΕΕ 2015/849) για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Επιπλέον, ο κ. Σταϊκούρας επισήμανε ότι, παρά τις τρέχουσες δύσκολες συνθήκες, τα αρμόδια στελέχη των Αρχών της χώρας μας εργάστηκαν συστηματικά τους προηγούμενους μήνες για την αξιολόγηση αυτή, υπό τον συντονισμό του Υπουργείου Οικονομικών.

Από την πλευρά του, ο Υφυπουργός Οικονομικών, αρμόδιος για το χρηματοπιστωτικό σύστημα, κ. Γιώργος Ζαββός υπογράμμισε τη διαρκή αφοσίωση της Ελλάδας στο να θέτει ψηλά τον πήχη για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, αλλά και να παρακολουθεί στενά τις τελευταίες εξελίξεις σε αυτόν τον εξαιρετικά σημαντικό τομέα. Ακόμη, τόνισε ότι «η Ελλάδα έχει καταφέρει να διαμορφώσει ένα ισχυρό νομικό και κανονιστικό πλαίσιο καταπολέμησης του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, με πιο πρόσφατη κατάκτηση την πλήρη ενσωμάτωση της 5ης Οδηγίας για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος, τον περασμένο Οκτώβριο, εισάγοντας τροποποιήσεις στο εθνικό βασικό νομοθέτημα για το σκοπό αυτό, τον ν. 4557/2018».

Ακολουθεί το πλήρες κείμενο της τοποθέτησης του Υφυπουργού Οικονομικών, αρμόδιου για το χρηματοπιστωτικό σύστημα, κ. Γιώργου Ζαββού:

«Αγαπητοί συμμετέχοντες,

Θα ήθελα να σας ευχαριστήσω όλους για τις προσπάθειες και την πολύτιμη συνεργασία σας σε όλη τη διάρκεια αυτής της διαδικασίας.

Ευχαριστώ ιδίως την ομάδα των αξιολογητών, συναδέλφων από την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών και το Συμβούλιο της Ευρώπης, για την αφοσίωσή τους υπό αυτές τις ιδιαίζουσες συνθήκες που διανύουμε.

Η ελληνική Κυβέρνηση κι εγώ ως Υφυπουργός Οικονομικών αρμόδιος για το χρηματοπιστωτικό σύστημα χαιρετίζουμε και στηρίζουμε την πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης να τοποθετεί διαρκώς την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας στην κορυφή της ημερήσιας διάταξης. Οι τρέχουσες προσπάθειες προς την ολοκλήρωση της Τραπεζικής

Ένωσης και τη δημιουργία μιας Ένωσης Κεφαλαιαγορών θα ήταν αναποτελεσματικές χωρίς ένα πανευρωπαϊκό πλαίσιο καταπολέμησης του ξεπλύματος χρήματος.

Ευρωπαϊκές εξελίξεις

Σημειώνω δύο κομβικές μεταρρυθμίσεις προς αυτή την κατεύθυνση:

Πρώτον, η δημιουργία ενός κεντρικού επόπτη για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος, με εμβέλεια σε ολόκληρη την ευρωπαϊκή επικράτεια. Είναι γνωστό ότι η ελληνική Κυβέρνηση υποστηρίζει σθεναρά την ιδέα ενός Ευρωπαϊού Επόπτη και οι υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών θα συμβάλλουν στην υλοποίηση αυτού του σχεδίου, με σαφείς ιδέες και προτάσεις κατά τη διάρκεια της νομοθετικής διαδικασίας.

Δεύτερον, θα ήθελα να τονίσω τη σημασία να δημιουργηθεί ένας Μηχανισμός Συντονισμού και Στήριξης για τις Μονάδες Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών (ΜΧΠ). Καθώς το οικονομικό έγκλημα δε γνωρίζει σύνορα, ένα ισχυρό δίκτυο συντονισμού κι ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των ευρωπαϊκών ΜΧΠ είναι βέβαιο ότι θα βελτιώσει την αποτελεσματικότητα των κοινών μας δράσεων.

Δεν πρέπει να μας διαφεύγει ότι η καταπολέμηση του οικονομικού εγκλήματος είναι ένας συνεχής αγώνας ενάντια σε πραγματικούς εγκληματίες, που εκμεταλλεύονται τους πολίτες και υποβαθμίζουν τις αξίες της κοινωνίας μας.

Ένα αποτελεσματικό ευρωπαϊκό πλαίσιο για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος προωθεί τη σταθερότητα και ασφάλεια των τραπεζών και την ακεραιότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Η πρόκληση την οποία καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε είναι ότι οι μέθοδοι των εγκληματιών επωφελούνται από τις τεχνολογικές καινοτομίες για να εξυπηρετήσουν τους παράνομους στόχους τους.

Ταυτόχρονα, σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, μόλις το 1% των φερόμενων υποθέσεων ξεπλύματος χρήματος για τις οποίες ξεκίνησαν έρευνες, οδηγήθηκαν τελικά στην κατάσχεση των αντικειμένων του εγκλήματος και τη δίωξη των δραστών.

Αυτές οι ανεπάρκειες έχουν δείξει με τον πιο εμφανή τρόπο την ανάγκη να επικαιροποιούμε κατά τακτά χρονικά διαστήματα το νομικό και εν γένει κανονιστικό πλαίσιο ώστε να πατάξουμε την οικονομική εγκληματικότητα.

Πώς η Ελλάδα καταπολεμά το ξέπλυμα μαύρου χρήματος

Η Ελλάδα έχει καταφέρει να διαμορφώσει ένα ισχυρό νομικό και κανονιστικό πλαίσιο καταπολέμησης του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, με πιο πρόσφατη κατάκτηση την πλήρη ενσωμάτωση της 5ης Οδηγίας για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος, τον περασμένο Οκτώβριο, εισάγοντας τροποποιήσεις στο εθνικό βασικό νομοθέτημα για το σκοπό αυτό, τον ν. 4557/2018.

Ο νόμος ψηφίστηκε από τη συντριπτική πλειοψηφία των κομμάτων στη Βουλή.

Ο νέος νόμος περιλαμβάνει καινοτόμες αλλαγές, προβλέποντας για παράδειγμα για πρώτη φορά την εποπτεία των παρόχων κρυπτο-στοιχείων, μια ρύθμιση που θα επιτρέψει στις εθνικές αρμόδιες αρχές να εντοπίζουν νέες μορφές ξεπλύματος χρήματος.

Πρόκειται, λουπόν, για το ίδιο νομοθέτημα, τον ν. 4557/2018, υπό την αρχική του εκδοχή, που βρίσκεται υπό αξιολόγηση ενόψει αυτής της διαδικασίας, για την αποτελεσματική ενσωμάτωση της 4ης Οδηγίας για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος.

Ο Κεντρικός Συντονιστικός Φορέας του Υπουργείου Οικονομικών συνιστά την αρμόδια αρχή για το συντονισμό της εθνικής απάντησης απέναντι στους κινδύνους από το ξέπλυμα χρήματος και την χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

Επιπροσθέτως, η Επιτροπή Στρατηγικής αποτελεί το συλλογικό όργανο, το οποίο συγκεντρώνει όλους τους ιθύνοντες από τις εθνικές αρμόδιες αρχές και είναι υπεύθυνη για τη δημιουργία του εθνικού Σχεδίου Δράσης για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, καθώς και για την παρακολούθηση της διαδικασίας εφαρμογής του.

Μαζί, τα δύο αυτά όργανα συνιστούν τον αρμόδιο μηχανισμό της χώρας για τον εντοπισμό, την εκτίμηση, την κατανόηση και τον περιορισμό των κινδύνων καταπολέμησης ξεπλύματος χρήματος/ χρηματοδότησης της τρομοκρατίας ή όπλων μαζικής καταστροφής και εκδίδουν την «Έκθεση Εκτίμησης Εθνικού Κινδύνου για τη Νομιμοποίηση Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και τη Χρηματοδότηση της Τρομοκρατίας».

Σε λίγα λεπτά, ο Γενικός Γραμματέας Οικονομικής Πολιτικής και Πρόεδρος της Επιτροπής Στρατηγικής, θα σας περιγράψει λεπτομερώς αυτόν τον μηχανισμό.

Όσο για τη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα, αυτή εξασφαλίζεται επίσης μέσω του Φορέα Διαβούλευσης ιδιωτικού τομέα για την αντιμετώπιση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, ενώ ρυθμισμένα επαγγέλματα όπως δικηγόροι και συμβολαιογράφοι συντονίζονται μέσω ενός εξειδικευμένου μηχανισμού που λειτουργεί υπό την αιγίδα του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

Η συνέπεια της χώρας στην καταπολέμηση του οικονομικού εγκλήματος ως σύνολο, και όχι μόνο του ξεπλύματος χρήματος ή της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, αλλά και της διαφθοράς και της φοροδιαφυγής, έχει μακρά πορεία:

Η Ελλάδα ήδη από το 2011 έχει λάβει μια σειρά από μέτρα και πρωτοβουλίες με αξιοσημείωτο αντίκτυπο ως προς τη μείωση των κινδύνων από το ξέπλυμα χρήματος και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

Ενδεικτικά αναφέρω:

- ο Τη δημιουργία του Συστήματος Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών (Σ.Μ.Τ.Λ & Λ.Π), ως ένα μέσο αυτόματης άρσης του τραπεζικού απορρήτου μέσω της άμεσης πρόσβασης σε τραπεζικούς λογαριασμούς και συναλλαγές, πολύ πριν η σχετική απαίτηση αποτελέσει μέρος της 5ης ευρωπαϊκής Οδηγίας,

- ο Το όριο των 500€ για συναλλαγές σε μετρητά μεταξύ ιδιωτών,

- ο Την εισαγωγή μέτρων αυξημένης δέουσας επιμέλειας για πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα,

- ο Την υποχρεωτική συλλογή δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, στα πλαίσια έναρξης σχέσης πελάτη (customer onboarding),

- ο Τη θέσπιση ειδικής Μονάδας εντός της Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες, με αρμοδιότητα τον έλεγχο δηλώσεων πόθεν έσχες των πολιτικώς εκτεθειμένων προσώπων και άλλων κατηγοριών υπόχρεων φυσικών προσώπων,

- ο Τη δημιουργία της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας, η οποία ενσωμάτωσε την Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς,

- ο Το σχεδιασμό και τη λειτουργία του Κεντρικού Μητρώου Πραγματικών Δικαιούχων για νομικά πρόσωπα και οντότητες, εξ ολοκλήρου από τις υπηρεσίες των Υπουργείων Οικονομικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης με χρήση αποκλειστικά δημοσίων πόρων.

Υποδειγματική ήταν και η αξιολόγηση της Ελλάδας από την Ομάδα Χρηματοπιστωτικής Δράσης.

Όπως κατέδειξε η Έκθεση Κοινής Αξιολόγησης, η χώρα εντάχθηκε στη «συνήθη» διαδικασία παρακολούθησης, αποτελώντας ένα εκ των 8 κρατών παγκοσμίως που κατέχουν αυτό το επίπεδο αποτελεσματικότητας στις πολιτικές καταπολέμησης ξεπλύματος χρήματος/ χρηματοδότησης τρομοκρατίας.

Ωστόσο, γνωρίζουμε καλά ότι έχουμε μπροστά μας πολλές προκλήσεις και δουλειά.

Χρειαζόμαστε την αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων μερών στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα, την ανταλλαγή πληροφοριών εντός και εκτός συνόρων, την εναρμονισμένη προσέγγιση σε ευρωπαϊκό επίπεδο, όπως επίσης και την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών.

Όλοι εμείς συλλογικά, το Υπουργείο Οικονομικών, η εθνική Μονάδα Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών, επόπτες και ιδιωτικοί φορείς στην Ελλάδα, συνεχίζουμε τις προσπάθειές μας έχοντας έναν διττό στόχο: αφενός, να διατηρήσουμε το θετικό αποτέλεσμα της αξιολόγησής μας, κι αφετέρου, να λάβουμε περαιτέρω στοχευμένα μέτρα με στόχο την ενδυνάμωση της αποτελεσματικότητας του πλαισίου μας.

Για άλλη μια φορά, θα ήθελα να εκφράσω την αποφασιστικότητα και επιμονή της Ελλάδας στο να θέτει ψηλά τον πήχη για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Οι αξιωματούχοι του Υπουργείου Οικονομικών, αρμόδιοι για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος, θα παρακολουθούν στενά τις διαβουλεύσεις που θα έχετε αυτές τις μέρες. Από πλευράς μου, αναμένω τα αποτελέσματα των εποικοδομητικών συναντήσεων που είμαι βέβαιος ότι θα έχετε σήμερα και όλες τις ημέρες που θα ακολουθήσουν.

Σας ευχαριστώ».